nieuws

VN-voedselrapporteur gaat de strijd aan met pesticiden

nieuws

De huidige VN-rapporteur voor het recht op voedsel, Hilal Elver, staat minstens even kritisch tegenover het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen als haar voorganger Olivier De Schutter. Zij schreef een rapport over de ongewenste effecten van pesticiden op het milieu en de menselijke gezondheid. Het leest als een aanklacht: “Fabrikanten promoten pesticiden op een agressieve manier en argumenteren dat ze nodig zijn om een groeiende wereldbevolking van voedsel te voorzien. Daarvoor op schadelijke pesticiden rekenen, is een kortetermijnoplossing die het recht op voedsel en gezondheid van de huidige en toekomstige generaties ondermijnt. In ontwikkelingslanden vallen naar schatting ieder jaar 200.000 doden door acute vergiftiging. Voor het ecosysteem hebben pesticiden onvoorspelbare gevolgen.”

9 MAART 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:39

Lees meer over:
wereld
toelevering
landbouw algemeen

De huidige VN-rapporteur voor het recht op voedsel, Hilal Elver, staat minstens even kritisch tegenover het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen als haar voorganger Olivier De Schutter. Zij schreef een rapport over de ongewenste effecten van pesticiden op het milieu en de menselijke gezondheid. Het leest als een aanklacht: “Fabrikanten promoten pesticiden op een agressieve manier en argumenteren dat ze nodig zijn om een groeiende wereldbevolking van voedsel te voorzien. Daarvoor op schadelijke pesticiden rekenen, is een kortetermijnoplossing die het recht op voedsel en gezondheid van de huidige en toekomstige generaties ondermijnt. In ontwikkelingslanden vallen naar schatting ieder jaar 200.000 doden door acute vergiftiging. Voor het ecosysteem hebben pesticiden onvoorspelbare gevolgen.”

Fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen schermen met de belangrijke bijdrage die ze leveren aan de voedselvoorziening voor een groeiende wereldbevolking en het duurzaam gebruik van hun middelen. Het levert hen weinig krediet op bij Hilal Elver die namens de Verenigde Naties toeziet op het recht op voedsel. Zij laat zich vlijmscherp uit over pesticiden in een rapport dat afgelopen woensdag werd voorgesteld aan de VN-Mensenrechtenraad. Daarin beschuldigt Elver de fabrikanten van agressieve en onethische marketingpraktijken, het systematisch ontkennen van de schadelijke effecten voor mens en milieu en stevig lobbywerk bij overheden.

De VN-rapporteur vindt het gebruik van schadelijke pesticiden strijdig met het recht op voedsel en gezondheid. “Het bedrijfsleven draagt de verantwoordelijkheid om te verzekeren dat de chemicaliën die zij verkopen geen bedreiging inhouden voor deze

mensenrechten. Het ontbreekt aan bewustzijn omtrent de gevaren die bepaalde pesticiden inhouden omdat de industrie erg zijn best doet om de gevaren te minimaliseren en overheden hun bevolking misleiden door te doen alsof de bestaande wetgeving voldoende bescherming biedt. Het gebruik van pesticiden gepast reguleren en schadelijke producten verbieden, is een noodzakelijke stap in de goede richting. Op lange termijn is het opgeven van het industriële landbouwmodel de meest effectieve manier om de blootstelling aan schadelijke chemische stoffen te verminderen."

De mondiale markt voor gewasbeschermingsmiddelen is naar schatting 50 miljard dollar waard. Er is veel geld mee verdiend, maar deze middelen lossen de honger in de wereld niet op. "Dat is een fabeltje", zegt Hilal Elver, "want volgens Wereldvoedselorganisatie FAO zijn we vandaag al in staat om negen miljard mensen te voeden. Landbouw beent de voedselvraag wel bij. De problemen heten armoede, ongelijkheid en voedselverdeling." De VN-rapporteur argumenteert dat veel pesticiden gebruikt worden in de teelt van landbouwgrondstoffen zoals palmolie en soja, "en dus niet om het voedsel te produceren dat mensen met honger nodig hebben". De multinationals die de toelevering aan landbouw in handen hebben, zijn volgens Elver niet bezig met het oplossen van de wereldwijde honger. Daar is ze van overtuigd geraakt na bezoeken aan de Filippijnen, Paraguay, Marokko en Polen.

De blootstelling aan pesticiden heeft naar verluidt een ernstige impact op de rechten van mensen. Het recht op voedsel verplicht staten er volgens Elver toe om de bevolking veilig en kwalitaitief voedsel te garanderen dat vrij is van pesticiden. De mensenrechtenstandaarden die de Verenigde Naties hanteren, verlangen van staten ook dat ze kwetsbare groepen zoals landarbeiders, arme boeren in ontwikkelingslanden, kinderen en zwangere vrouwen behoeden voor de impact van pesticiden. In het rapport wordt verwezen naar een aantal tragische incidenten zoals de 24 Peruaanse schoolkinderen die overleden omdat het erg giftige pesticide parathion verward werd met melkpoeder. In China lieten 39 kleuters het leven na het eten van voedsel dat verontreinigd bleek met TET.

Behalve over acute vergiftiging maakt Elver zich ook zorgen over de chronische blootstelling aan pesticiden. Precieze cijfers ontbreken maar de VN-rapporteur redeneert dat vrijwel iedereen met pesticiden in aanraking komt via residuen in voedsel, water, contact via de lucht of, in het geval van de gebruikers, rechtstreeks contact door inademing of via de huid. "Pesticiden worden zowel bij lage als hoge blootstelling in verband gebracht met gezondheidsschade, maar het verband aantonen is moeilijk omdat de meeste ziekten meer dan één oorzaak kunnen hebben. Het rapport brengt volgende ziekten in verband met pesticiden: kanker, Alzheimer, Parkinson, hormoonverstoring, ontwikkelingstoornissen, steriliteit en ook neurologische aandoeningen zoals geheugenverlies.

Hilal Elver werd bij het schrijven van het rapport geruggensteund door Baskut Tuncak, de VN-rapporteur die zich buigt over gifstoffen. De harde taal in het rapport valt op, maar heeft een reden: "Als je hebt over pesticiden, dan krijg je te maken met de fabrikanten. De macht die het bedrijfsleven heeft over regeringen en wetenschappers is extreem groot. Van de ontwikkelingslanden heeft maar één op de drie een wettelijk kader voor gewasbeschermingsmiddelen. Bovendien is de handhaving een probleem." In plaats van te werken aan een veiliger gebruik van bestrijdingsmiddelen bepleit de VN-rapporteur een meer radicale ommezwaai van de landbouwpraktijken. "Studies hebben aangetoond dat agro-ecologie in staat is om de wereldbevolking te voeden. Ecologische landbouw doet beroep op de biodiversiteit om landbouwgewassen te beschermen, en zet bijvoorbeeld natuurlijke vijanden in tegen schadelijke insecten."

Een landbouwmodel dat niet afhankelijk is van dure externe inputs zoals chemische bestrijdingsmiddelen is volgens Elver beter voor de arme, kleine boeren in ontwikkelingslanden. Qua opbrengst per hectare kan een boer die agro-ecologische landbouwpraktijken goed in de vingers heeft zelfs beter doen dan grote industriële landbouwbedrijven. Als VN-rapporteur voor het recht op voedsel is zij er stellig van overtuigd dat het zonder of met een minimaal gebruik van chemicaliën mogelijk moet zijn om gezonder en voedzamer voedsel te produceren en op lange termijn hogere opbrengsten te boeken in de landbouw, zonder de omgeving te vervuilen en natuurlijke hulpbronnen uit te putten.

Meer info: Report of the Special Rapporteur on the right of food

Bron: eigen verslaggeving / The Guardian

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada